

Nagy érdeklődés mellett vizsgázott az eVITA Platform

Az eVITA Nemzeti Technológiai Platform 2008 novembere óta elvégezte az NKTH-val megkötött támogatási szerződésében előírt feladatokat: rendszeres párbeszédet és együttműködést alakított ki az érintett kutatók, fejlesztők, vállalkozások és kormányzati képviselők között, valamint felvázolta a 2020-ig terjedő kutatási és megvalósítási stratégiát.

Március végén immár nyolcadik alkalommal rendezett az eVITA Nemzeti Technológiai Platform szakmai fórumot, melynek ez alkalommal az NKTH-utód, a Nemzeti Innovációs Hivatal (NIH) adott otthont. Az életvitelt segítő infokommunikációs technológiák és alkalmazások témakörében tartott előadásokat és gyakorlati bemutatókat minden eddiginél nagyobb érdeklődés kísérte, mintegy nyolcvanan látogattak el az Infoparkba.

Erdő Sándor, a NIH elnökhelyettese bevezetőjében reményét fejezte ki, hogy a platform tagjai és a NIH között jó együttműködés alakul ki. „Nagyon fontos számunkra az input, a stratégiai tervezés fázisában minél több szinergiára van szükség. A Nemzeti Innovációs Hivatal hosszú távon érdekelt a közös munkában.”

Az eVITA Platform fő célja infokommunikációs eszközökkel javítani az egészség által befolyásolt életminőséget – azaz az egészség megőrzését és fejlesztését, valamint az egészséghiányok pótlását, – továbbá csökkenteni az egészségügyi ellátások iránti igényt és a betegségekből fakadó egyéni, családi és társadalmi terheket. Négy fókuszterülete a következő:

- otthoni és lakáson kívüli távfelügyelet,
- terápiakövetés és -támogatás,
- fogyatékok pótlása,
- egészségmegőrzés és -fejlesztés.

„Nagy munka áll mögöttünk. Elkészítettük a Stratégiai Kutatási Tervet, valamint a Stratégiai Megvalósítási Terv munkaverzióját. Ezek képezik a továbblépés alapját” – tájékoztattott Hanák Péter (BME EMT; NJSZT), az eVITA Platform szakmai vezetője.

A rendezvény első szekciójában gyors egymásutánban látványosan bemutatták azokat a hazai szakemberek által kidolgozott és megvalósított alkalmazásokat, amelyek bizonyítják a kvk-k témakör iránti érdeklődését és innovációs készségét (pl. Innomed Medical Zrt., MOHAnet Zrt.).

Ezután az eVITA négy fókuszterületén végzett kutatási eredményekről a Platform témafelelősei tartották meg részletes elemzéssel és megoldási javaslatokkal színesített prezentációjukat.

OTTHONI TÁVFELÜGYELET, TEVÉKENYSÉGFIGYELÉS

Az infokommunikációs eszközökkel segített otthoni felügyelet négy típusát az egészségügyi, a szociális célú, a családi vagy öngondoskodási, valamint a többcélú rendszerek képezik – kezdte előadását Vajda Lóránt (BZAKA IKTI). A megoldások széleskörű elterjedésének alapfeltétele, hogy azokat mind az orvos-szakmai körök, mind a felhasználók elfogadják. Az infokommunikációs szakma egyik feladata a társadalmi elfogadás elősegítése.

Az otthoni felügyeletben alkalmazandó infokommunikációs eszközök és szolgáltatások fejlesztésekor és elterjesztésekor kisközösségi és magánforrásokban célszerű gondolkozni, a központi finanszírozás különösen napjainkban, jellemzően nem jöhet szóba.

Az infokommunikációs szakma feladata az új, otthoni eljárásokkal támogatott, életminőséget javító szolgáltatások kifejlesztése. A technológia adott, ebből fakadóan elsősorban alkalmazásfejlesztésről van szó.

TERÁPIAKÖVETÉS ÉS -TÁMOGATÁS

Sajnálatos tény, hogy a hazai gyakorlatban nem megfelelő az ellátók kommunikációja, a betegadatok cseréje és elérhetősége, így a gyógyítás minősége és hatékonysága – hívta fel a figyelmet Kincses Gyula (ESZM). Az egészségügyi ellátásban ma a leggyengébb láncszem a beteg együttműködése, terápiakövető magatartásának bizonytalansága.

Az eVITA Platform szakértői szerint ilyen helyzetben kétféle megoldás kínálkozik: újfajta adatmodell és infokommunikációs támogatás az egészségügyi szolgáltatók adatkezelési rendszereiben; a betegek terápiás együttműködését segítő infokommunikációs eszközök fejlesztése és használata.

Az egészségügyi szolgáltatók informatikai fejlesztései téren a betegközpontú adatmodell, azaz a személyes egészségügyi életútarchívum tűnik a legjobbnak. Ezek elsődlegesen állami feladatok. Ami a költségeket illeti, az állam és az egészségügyi szolgáltatók, illetve tulajdonosaik közötti költségmegosztás tűnik a leginkább járható útnak.

A páciensek terápiás együttműködésének javításához alapvető fontosságú a betegek tájékoztatása, képzése és motiválása, továbbá technikai segítség nyújtása. E téren az államnak alapvetően szabályozó, piacélénkítő szerepe van. A szolgáltatások terjesztésének elsődleges tere maga a piac.

FOGYATÉKOK PÓTLÁSA

Összességében legalább 1,2 millió ember él Magyarországon „hagyományos”, azaz születéskori vagy szerzett fogyatékkal, illetve krónikus betegséggel. Az érintettek és családjuk mindennapi életét nagy mértékben meg lehetne könnyíteni a korszerű infokommunikációs rendszerekkel. E rendsze-

rek hatékony használatának feltétele, hogy maguk az eszközök széles választékban álljanak rendelkezésre, legyenek célirányos szolgáltatások, továbbá a felhasználók szerezzenek kellő jártasságot az eszközök és a szolgáltatások használatában – mutatott rá Kutor László (Óbudai Egyetem, NIK). Mindehhez megfelelő támogatási rendszer, hatékony finanszírozás (állami és részben magánforrásból), valamint a résztvevők felkészítése szükséges.

Mindenfajta fogyatékoságot egyedien kell kezelni, ennek megfelelően a fejlesztési területek is határozottan elkülöníthetők egymástól. A felhasználási területtől független, minden esetben megfontolandó szempont, hogy a rendszer elsősorban alapszükségletet elégítsen-e ki vagy kényelmi célokat is szolgáljon. Természetesen mindennek a kulcskérdése: tisztázandó az eszközök és a szolgáltatások finanszírozása.

EGÉSZSÉGMEGŐRZŐ PROGRAMOK

Noha az infokommunikációs technológiai eszközökkel támogatott egészségmegőrzésben, egészségfejlesztésben és betegségmegelőzésben felmérhetetlen lehetőségek rejlenek, a napjainkban ismert technológiákat nem alkalmazzák elég széles körben. Hiába áll rendelkezésre sok eszköz és megoldás, azok elterjedtsége Magyarországon rendkívül alacsony – fogalmazott Dózsa Csaba (MedEcon). Az eVITA Platform szakértői az egészségmegőrzés és -fejlesztés területén számos rövid- és középtávú feladatot határoztak meg. Ezek közé tartozik az új, komplett eszközök, valamint információs szolgáltatások és rendszerek fejlesztése. Szükség van jól működő üzleti modellekre, támogató szabályozási és intézményi környezetre, valamint adat- és információs térképekre is.

A folyamat elindult, ám a szolgáltatások – amelyekért fizetni kell – egyelőre nagyon kevés emberhez jutnak el Magyarországon. Szakértői vélemények szerint a folyamat élénkítéséhez nagy szükség volna kormányzati támogatásra. Nem pénzügyi támogatásról volna szó, hanem például az adatvédelmi szabályok pontosításáról, a hiányzó szabványok kidolgozásáról és terjesztéséről, népegészségügyi programok indításáról.

„A fentiek jól mutatják, hogy az eVITA témakör valóban innovatív húzóágazattá válhat. Nagyon sok fejlesztő és szolgáltató kapcsolódhatna be a munkába; mind a vezetőket, mind a mobil távközlési szolgáltatók számára új alkalmazások jelenhetnének meg; továbbá a hazai orvostechikai ipar is megerősödhetne, illetve újraéledhetne. A megszülető termékekkel, alkalmazásokkal és szolgáltatásokkal nemcsak a hazai igényeket lehetne kielégíteni, hanem az exportpiacra is ki lehetne lépni – ez az eVITA egyik legfontosabb sajátossága, amelyben különbözik az egészségipar más ágazataitól” – mutatott rá Hanák Péter.

KAPCSOLÓDÁSOK

Az eVITA Fórum második szekciójában elsőként Gaál Péter, a Semmelweis Egyetem Egészségügyi Menedzserképző Központjának igazgatója tartott előadást arról, hogy az életvitelt segítő informatika hogyan kapcsolódik az egészségügy új-

ralesztésének Semmelweis Tervéhez. Miután összefoglalta a Semmelweis Tervben megfogalmazott stratégia irányokat (források növelése, kiszámítható és tervezhető finanszírozási pálya kialakítása, hatékonyságjavítás), rámutatott: Az eVITA témakörébe eső technológiák hatékonyságjavító, ráadásul domináns technológiák. Alkalmazásukkal komoly költségcsökkentés érhető el. Fontos szempont az is, hogy az életvitelt segítő infokommunikációs technológiákba és alkalmazásokba fektetett beruházások gyorsan megtérülnek.

A Digitális Megújulás Cselekvési Terv eHealth akcióterve az egészséges életvitelt támogató elektronikus egészségügyi megoldások (távmonitoring, távdiagnosztika, telemedicina-alkalmazások) fejlesztésének és elterjesztésének támogatását tűzte ki célul. A cél elérése érdekében alkalmazandó eszközök: innovációs pályázatok; motivációs kampányok; hazai vállalkozások ösztönzése nemzetközi kutatási-fejlesztési-innovációs programokban való részvétellel; távdiagnosztikai, távmonitoring és telemedicina-alkalmazások fejlesztésének támogatása, kiemelten a hazai kis- és középvállalatok bevonásával; tematikus bemutatók szervezése.

„Az eVITA témakörrel kapcsolatban olyan környezetet igyekszünk teremteni, amelyben érdemes fejleszteni. A piac-közeli, pácienseket kiszolgáló innovatív megoldások fejlesztésénél főleg a kis- és középvállalatokra építünk. A bevezetés, a tesztelés és az elterjesztés támogatásához az általunk kezelt intelligens közösségi tereket használjuk fel” – mutatott rá Németh Mónika, a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium főosztályvezetője.

A második szekciót záró előadásában Pataricza András egyetemi tanár (BME MIT) az infokommunikációs platformok együttműködéséről és a gazdaság fejlesztésében betöltött szerepéről beszélt. Hangsúlyozta: a 2008-ban létrehozott nemzeti technológiai platformok alapvető feladata a kormányzati ciklusokon átívelő, közép- és hosszú távú kormányzati stratégiai fejlesztési tervek elkészítésének segítése. A hatékony munka érdekében tavaly decemberben öt, az infokommunikáció területén működő nemzeti technológiai platform – az Artemis-Hungary, az eVITA, a NESSI-Hungary, a Mobilitás és multimédia, valamint a Nyelv- és beszédtechnológiai platform – együttműködési megállapodást kötött.

Az előadásokat élénk hallgatói hozzászólások követték, amelyek elsősorban a gyakorlati szempontokat hangsúlyozták. Többen felvetették, hogy a sikeres bevezetések kulcskérdése a megfelelő szinten felkészített humán erőforrás, különösképpen az otthoni ápolásban és az informatikai eszközök kezelésében is jártas szakember.

A konferencia zárásaként Alföldi István, az NJSZT ügyvezető igazgatója rámutatott: „Rendkívül fontos feladat a termékek és a szolgáltatások tömegesítése, valamint a tájékoztatás. A finanszírozás ügyében nem szabad az államra várni. Az eVITA Stratégiai Kutatási Tervben és Stratégiai Megvalósítási Tervben megfogalmazottakat tovább kell vinni. E folyamatban fontos szerepet játszhatnak a szakmai civil szervezetek.”

Összeállította:
Mallás Judit, Dévényi Dömötör